

P7_TA(2011)0151

Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi 2010. aasta eduaruanne

Euroopa Parlamendi 7. aprilli 2011. aasta resolutsioon endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi 2010. aasta eduaruande kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 16. detsembri 2005. aasta otsust anda endisele Jugoslaavia Makedoonia Vabariigile ELi kandidaatriigi staatus ning Euroopa Ülemkogu 15.–16. juuni 2006. aasta ja 14.–15. detsembri 2006. aasta kohtumiste eesistujariigi järeldusi;
  - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 845 (1993) ja 817 (1993) ning 1995. aasta ajutist kokkulepet Kreeka Vabariigi ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahel;
  - võttes arvesse komisjoni 2010. aasta eduaruannet endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi kohta SEK(2010)1332 ning komisjoni 9. novembri 2010. aasta teatist „Laienemisstrateegia ja peamised ülesanded aastatel 2010–2011” (KOM(2010)0660);
  - võttes arvesse oma 10. veebruari 2010. aasta resolutsiooni endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi 2009. aasta eduaruande kohta¹;
  - võttes arvesse ELi ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi parlamentaarse ühiskomisjoni 30. novembri 2010. aasta soovitusi;
  - võttes arvesse nõukogu 18. veebruari 2008. aasta otsust 2008/212/EÜ, millega sätestatakse endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga loodud ühinemispartnerluse põhimõtted, prioriteedid ja tingimused²;
  - võttes arvesse üldasjade ja välissuhete nõukogu 13. ja 14. detsembri 2010. aasta järeldusi;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et ELi laienemisprotsess on rahu, stabiilsuse ja leppimise oluliseks edasiviivaks jõuks piirkonnas;
- B. arvestades, et Euroopa Ülemkogu andis 2005. aastal endisele Jugoslaavia Makedoonia Vabariigile ELi kandidaatriigi staatuse, ent pole siiani kindlaks määranud läbirääkimiste alguskuupäeva, hoolimata olulistest edusammudest, mida see maa ELiga ühinemise suunas on teinud; arvestades, et kahepoolsed küsimused ei tohiks kujutada endast takistust ning neid ei tohiks kasutada takistusena laienemisprotsessis, ehkki need tuleb enne ELi liikmeks saamist lahendada; arvestades, et ühinemisprotsessi jätkumine aitaks

---

¹ ELT C 341 E, 16.12.2010, lk 54.

² ELT L 80, 19.3.2008, lk 32.

kaasa endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi stabiilsusele ja tugevdaks veelgi etniliste rühmade vahelist dialoogi;

- C. arvestades, et laienemisprotsessis osalevate riikidega majandusliku dialoogi ja koostöö tihendamine võimaldab ELil keskenduda üheskoos majanduskriisist ülesaamisele ja aitab kaasa liidu ülemaailmsele konkurentsivõimele;
- D. arvestades, et 2010. aasta laienemisstrateegias rõhutatakse prioriteetidena avaliku halduse ja kohtusüsteemi reformi, võitlust organiseeritud kuritegevuse ja korrupsiooni vastu ning poliitiliste jõudude vahelist dialoogi;
- E. arvestades, et Euroopa Liit rakendab terviklikke heakskiitmismenetlusi, mis tagavad uute liikmesriikide vastuvõtmise vaid juhul, kui nad täidavad kõiki nõudmisi, ning üksnes ELi institutsioonide ja ELi liikmesriikide aktiivsel nõusolekul;
- F. arvestades, et sõnavabadus ja meedia sõltumatus teeb endiselt muret enamikus laienemisprotsessis osalevates riikides,

Poliitilised arengusuunad

1. jagab hinnangut, mille komisjon on andnud endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi 2010. aasta eduaruandes, ning peab kahetsusväärseks asjaolu, et nõukogu ei ole vastu võtnud otsust ühinemisläbirääkimiste alustamise kohta, nagu seda on teist aastat järjest soovitanud komisjon ning nõudnud parlament oma varasemates resolutsioonides; tuletab meelde oma eelmist soovitusi nõukogule alustada viivitamata ühinemisläbirääkimisi;
2. märgib hiljutist arengut poliitikas, mis põhjustas varaseid valimisi; kutsub kõiki erakondi üles etendama aktiivset ja konstruktiivset osa valimiste ettevalmistuse protsessis; toonitab, et täieliku läbipaistvuse alusel ja vastavalt rahvusvahelistele standarditele korraldatud vabad ja õiglased valimised on konsolideeritud demokraatia oluline element; kutsub kõiki erakondi üles osalema aktiivselt valimistes; tunneb muret praeguse poliitilise olukorra pärast ning kutsub kõiki poliitilisi liidreid üles püüdlema demokraatlikel institutsioonidel rajaneva konsensuse poole;
3. juhib tähelepanu sellele, et asjaomased pooled peavad lahendama oma kahepoolsed küsimused heanaaberlikkuse põhimõtet järgides ja võttes arvesse kogu ELi huve; kutsub kõiki põhilisi osalejaid ja asjaomaseid pooli tõhustama jõupingutusi ning näitama üles vastutustunnet ja otsustavust, et leida lahendus kõikidele lahendamata probleemidele, mis ei takista üksnes kandidaatriikide ühinemisprotsessi ja ELi enda poliitikat kõnealuses piirkonnas, vaid võivad mõjutada negatiivselt ka etniliste rühmade vahelisi suhteid, piirkondlikku stabiilsust ja majandusarengut;
4. soovib riigile õnne Ohridi raamlepingu, mis on riigis etniliste rühmade vaheliste suhete nurgakivi, 10. aastapäeva puhul ning kutsub valitsust ja kõiki riigiasutusi üles kasutama seda tähtpäeva, et ergutada etniliste rühmade vahelise koostöö ja usalduse jätkuvat edendamist; tunneb siiski muret etniliste rühmade vahel kasvavate pingete pärast, mis on seotud Kale kindluse alal Skopjes toimuvate ehitustöödega; kutsub kõiki poliitilisi jõudusid ning usujuhte ja meediaväljaandeid üles käituma vastutustundlikult, hoidudes tegevusest, mis võiks suurendada pingeid etniliste rühmade vahel; märgib murelikult ohtu, et isolatsioonimeelsus üha suureneb, mis konkreetse ELi väljavaate puudumise tõttu tundub arenevat seda asendavaks poliitikaks;

5. kutsub valitsust üles edendama kõikehõlmavat dialoogi etniliste rühmade vahel ning võtma oma otsustes, nagu linnaplaneeringus „Skopje 2014”, nõuetekohaselt arvesse kõikide kogukondade ja vähemuste jaoks tundlikke teemasid ning vältima meetmeid ja algatusi, mille eesmärk on tugevdada rahvuslikku identiteeti teiste kogukondade arvelt; juhib tähelepanu sellele, et etniliste rühmade vaheliste suhete parlamendikomisjon peab tõhusalt toimima vähemuste integreerimisel õigusloome protsessi, ning rõhutab, et vaja on teha lisapingutusi, et jätkata detsentraliseerimisprotsessi vastavalt Ohridi raamlepingule;
6. peab kahetsusväärseks, et ÜRO vahenduspüüdlused nimevaidluse lahendamisel ei ole andnud konkreetseid tulemusi;

Demokraatia, õigusriik ja inimõigused

7. tuletab meelde, et terve poliitiline kultuur on demokraatia alus; kutsub opositsiooniparteisid üles lõpetama riigi parlamendi boikoteerimist ning jätkama poliitilist dialoogi asutuste vahel; on arvamusel, et valitsuse ja opositsiooni ülesanne on tagada viivitamatu ja avatud dialoog kõigi riigi ees seisvate olemasolevate probleemide teemal; juhib tähelepanu asjaolule, et poliitiline ebastabiilsus võib mõjutada Euroopa integratsiooniprotsessi, mis peaks olema ühiskonna kõikide osapoolte ühine prioriteet; väljendab heameelt selle üle, et vastu on võetud parlamendi kodukorra muudatused, mis võimaldavad opositsiooni aktiivsemat osalust parlamendi töös; tunneb siiski muret selle üle, et dialoog valitsuse ja opositsiooniparteide vahel on ebapiisav ning üldist õhustikku iseloomustab umbusaldus ja vastasseis; nõuab tungivalt, et osapooled edendaksid usalduslikku õhkkonda ja näitaksid üles tõsist pühendumust parlamendi uue kodukorra kasutamisel poliitilise dialoogi ja konstruktiivse koostöö tugevdamiseks õigusloomeprotsessis ning parlamendipoolses kontrollis valitsuse tegevuse üle;
8. kiidab heaks poliitilise tahte viia lõpule endise Jugoslaavia salateenistusega seotud agentide nimede kauaoodatud teatavakstegemine, mis on oluline samm lõpparve tegemisel kommunistliku möödanikuga; märgib siiski, et edusammud asjakohaste õigusaktide täielikul jõustamisel on olnud ebapiisavad; nõuab tungivalt, et valitsus lõpetaks viivitamata lustratsiooniprotsessi, hoidudes selle valikulisest kasutamisest poliitilistel eesmärkidel, nagu seda on poliitiline iseenda seaduslikustamine või poliitiliste vastaste laimamine;
9. tunnustab ametist lahkuva ELi eriesindaja / ELi delegatsiooni juhi suurepärase tööd; mõistab hukka valitsuspartei poliitikute kohatud rünnakud ELi esindajate vastu ning peab kahetsusväärseks, et valitsus ei ole selgelt ja avalikult distantseerunud sellistest solvangutest; peab selliseid vahejuhtumeid riigi mainele väga kahjulikuks;
10. juhib tähelepanu vajadusele parandada valimisseadust selliselt, et see oleks kooskõlas OSCE/ODIHRi ja Veneetsia komisjoni soovitustega, mis on esitatud 2009. aasta aruandes presidendi- ja kohalike valimiste kohta;
11. kordab, et vaba ja sõltumatu meedia on stabiilse demokraatia arengu vajalik eeltingimus; märgib, et riigis on lai valik erinevaid riiklikke ja eraõiguslikke meediaväljaandeid, samuti nende ühisväljaandeid; väljendab siiski tõsist muret meediakanalite politiseerimise ja nende töösse sekkumise pärast; on mures meedia majandusliku sõltuvuse ja poliitilise võimu koondumise pärast, mille tagajärjeks on sageli toimetajate sõltumatuse kadu ja ajakirjanduse madal tase; on mures

- meediavabaduse märgatava halvenemise pärast riigis, nagu näitab oluline langus (34. kohalt 68. kohale) Piirideta Ajakirjanike 2010. aasta ajakirjandusvabaduse indeksis; märgib asjaolu, et siseministerium on oma kodulehele üles pannud üleskutse, et kodanikud teataksid „mitteobjektiivsetest” pressikajastustest; kutsub ajakirjanikke üles järgima oma töös kõrgeid kutsestandardeid, distantseeruma poliitilistest mõjutustest ning looma ajakirjanike kutseliite; nõuab samaaegselt tungivalt, et pädevad ametiasutused tugevdaksid meedia sõltumatust ja vabadust, rakendades kõikidele võrdseid standardeid ning parandades omandisuhete läbipaistvust;
12. avaldab heameelt arvukate seaduste üle, mis kohtureformiks vastu võeti, ning nõuab kohtureformis veelgi suuremaid jõupingutusi, et tagada selle professionaalsus, tõhusus ja sõltumatus poliitilisest survest; rõhutab seepärast, et kehtiv õiguslik raamistik tuleb rakendada kiiresti ja tulemuslikult; on mures justiitsministeeriumi jätkuvalt olulise rolli pärast kohtunõukogus ning valitsuse ja parlamendiliikmete kriitika pärast konstitutsioonikohtu aadressil, mille tulemusel võib tekkida kohtusüsteemi poliitilise mõjutamise oht; märgib siiski rahuloluga, et lahkarvamustele vaatamata on kõik kohtuotsused täide viidud; tunnustab jõupingutusi kohtusüsteemi tõhususe ja läbipaistvuse suurendamisel, eriti kohtuasjade kuhjumise vähendamist enamikus kohtutes; väljendab samuti heameelt õigusabi käsitleva seaduse jõustumise üle;
  13. tunneb heameelt jätkuvate jõupingutuste üle võitluses korruptsiooni vastu, mis on muu hulgas avaldunud ka teise vooru GRECO soovitude rakendamises ja kriminaalkoodeksi muudatuste jõustumises; julgustab ametiasutusi jätkama korruptsioonivastaste õigusaktide täitmist ning parandama kohtusüsteemi sõltumatust, tõhusust ja vahendite kasutamist; tuletab siiski meelde, et korruptsioon on endiselt laialt levinud, ning nõuab täiendavaid intensiivseid pingutusi selle väljajuurimiseks; rõhutab, et kiiresti on vaja tõhusalt ja erapooletult jõustada korruptsioonivastased õigusaktid, eelkõige need, mis käsitlevad parteide rahastamist ja huvide konflikti; juhib tähelepanu sellele, kui oluline on tagada, et kohtusüsteem toimiks ilma poliitilise sekkumiseta; tunnustab jõupingutusi kohtusüsteemi tõhususe ja läbipaistvuse suurendamise alal; rõhutab vajadust koostada ülevaade, mis näitaks täideviidud vastutuselevõtmisi ja süüdimõistmisi ning mille abil saaks edasiminekut mõõta; nõuab kohtu pädevuse ühtlustamist, et tagada ootustekohane õigussüsteem ja üldsuse usaldus;
  14. palub komisjonil valmistada koos oma järgmise eduaruandega ette hinnang ELi vahendite eraldamise mõju ja tulemuste kohta kohtusüsteemi reformimisel ja korruptsioonivastases võitluses; palub komisjonil anda nõukogule ja parlamendile põhjalikum hinnang korruptsioonivastaste meetmete kohta, mida endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik on võtnud seoses riigihangete ja pettustega, ning esitada see koos oma järgmise eduaruandega;
  15. tunnustab jõupingutusi, mis on tehtud avaliku halduse reformimisel, kuid nõuab täiendavaid jõupingutusi selles valdkonnas, mis on jätkuvalt politiseeritud ning kus jääb puudu suutlikkusest ja professionaalsusest; väljendab rahulolu avaliku halduse reformi hõlmava riikliku strateegia vastuvõtmisega valitsuse poolt ning stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu allkomitee asutamisega avaliku halduse reformiga tegelemiseks; peab murettekitavaks ajutiste ametikohtade muutmist alalisteks ametikohtadeks, mis on läbipaistmatu ja *ad hoc* protsess ning toob kaasa halduse kasvava politiseerimise; nõuab, et töötataks välja selge inimressursside strateegia, kus oleksid määratletud haldusvajadused võimete ja oskuste osas, ning et seda strateegiat rakendataks

- tulemuspõhise värbamise ja karjäärivõimaluste kaudu; väljendab heameelt rahvusvähemustesse kuuluvate inimeste värbamise üle, kuid rõhutab, et seda tuleks teha haldusvajaduste hinnangu alusel, et tagada uute töötajate oskuste vastavus töökoha nõuetele;
16. avaldab tunnustust jätkuvate edusammude eest detsentraliseerimise valdkonnas; märgib siiski, et vastutuste üleviimisega madalama tasandi asutustele peaksid kaasnema asjakohased eelarved;
  17. tunneb heameelt edusammude üle, mis on tehtud seoses vanglasüsteemi reformiga; peab siiski jätkuvalt murettekitavaks mõnede vanglate alandavaid tingimusi, eriti ülerahvastatust ja ebapiisavat tervishoiusüsteemi; rõhutab vajadust austada põhimõtet, et kinni peetud inimesi tuleks kohelda nõuetekohaselt, vastavalt ÜRO põhimõtetele;
  18. kiidab heaks 2011. aasta rahva ja eluruumide loendust käsitleva seaduse vastuvõtmise, rõhutab vajadust piisava ettevalmistuse ja toimiva korralduse järele, et viia läbi täpne loendus; kutsub valitsust üles eraldama selle korraldamiseks asjakohased vahendid ning rõhutab, kui oluline on selle teema poliitikast lahti sidumine, et toimuks erapooletu loendus, millest võtab osa võimalikult palju rahvast;
  19. rõhutab, kuivõrd tähtis on selle tagamine, et haridussüsteem toetaks etnilist integratsiooni; mainib sellega seoses tunnustavalt integreeritud hariduse strateegiat ning nõuab selle kiiret rakendamist muu hulgas etnilisel pinnal segregatsiooni järkjärgulise kaotamise ja kõigi ametlike keelte õppe laiendamise abil endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis; kutsub valitsust üles parandama konsulteerimist eri kogukondadega ning tegema nendega strateegia rakendamisel tihedat koostööd;
  20. näeb, et puuduvad edusammud naabruses asuvate ELi liikmesriikidega ühiste ajalooliste sündmuste ühises tähistamises eesmärgiga aidata kaasa paremale ajaloo mõistmisele ja heanaaberlikele suhetele, nagu rõhutati eelmises aruandes; nõuab tungivalt, et võetaks kasutusele kooliõpikud, milles puuduvad ajaloo ideoloogilised tõlgendused;
  21. on tõsiselt mures roma kogukonna olukorra pärast, kes endiselt seisab silmitsi kehvade elamistingimuste ning diskrimineerimisega tööturule, tervishoiuteenustele ja sotsiaalteenustele juurdepääsul; rõhutab eriti roma tüdrukute ja naiste rasket olukorda, kes kogevad jätkuvalt topeltdiskrimineerimist nii etnilise kuuluvuse kui ka soo tõttu; kutsub valitsust üles aktiivsemalt rakendama romasid käsitlevat strateegiat ja romade kaasamise aastakümne algatust; tunneb sellega seoses heameelt valitsuse tegevuse üle, mille eesmärk on romade poliitiline integreerimine, sh roma päritolu ministri üle, kes vastutab roma kogukonda puudutavate küsimuste eest; avaldab valitsusele kiitust roma integratsiooni teemalise koosoleku korraldamise eest Euroopa Nõukogu eesistujaks olemise ajal;
  22. tervitab diskrimineerimisvastase seaduse vastuvõtmist kui olulist sammu võitluses endiselt laialt levinud diskrimineerivate tavade vastu ning nõuab selle kiiret ja tulemuslikku rakendamist; peab siiski kahetsusväärseks, et vastupidiselt Euroopa õigusaktidele on seksuaalne sättumus diskrimineerimise põhjusena seadusest välja jäetud; nõuab selle valdkonna siseriiklike sätete kiiret kooskõlla viimist ELi õigustikuga ja järelevalvemehhanismide tugevdamist ning toonitab, et see on ühinemise eeltingimus; peab murettekitavaks suunda, mis võeti diskrimineerimisvastase kaitse komisjoni liikmete valimiskorra osas; peab kahetsusväärseks asjaolu, et kõnealusesse komisjoni ei

- ole määratud mitte ühtegi kodanikuühiskonna esindajat; nõuab lisapingutusi naiste õiguste vallas, et suurendada nende osalust tööturul ning otsuste tegemisel poliitikas ja ettevõtluses ning kaitsta naisi ja lapsi koduvägivalla eest;
23. nõuab suuremate jõupingutuste tegemist soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste valdkonnas; julgustab ametivõime rakendama täielikult naiste ja meeste võrdseid võimalusi käsitlevat seadust ning tagama, et soolist võrdõiguslikkust käsitlev riiklik tegevuskava muutuks järjepidevamaks; tunneb heameelt koduvägivallavastase võitluse strateegia vastuvõtmise üle; nõuab ohvrite toetamise süsteemi rakendamist; nõuab tungivalt, et valitsus ja valitsusväline sektor edendaks suuremat teadlikkust kõnealustest teemadest;
  24. mõistab hukka hiljutised kodanikuühiskonna organisatsioonide hirmutamise ja otsese ründamise ning nende juhtivate aktivistide isikliku laimamise juhtumid; tunneb heameelt valitsuse käivitatud mehhanismide üle kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerimiseks, kuid on mures selle pärast, et ei ole olemas süsteemset ja läbipaistvat mehhanismi kodanikuühiskonnaga konsulteerimiseks riikliku arengupoliitika, õigusloome, programmide või muude strateegiliste dokumentide asjus; rõhutab vajadust kaasata kodanikuühiskonna organisatsioonid valikut tegemata poliitika kujundamisesse, et stimuleerida tõhusat avalikku arutelu ja kaasata sidusrühmad riigi ühinemisprotsessi; rõhutab, et kodanikuühiskonnal on väga tähtis osa piirkondliku koostöö sotsiaalsete ja poliitiliste aspektide edendamisel; tunnustab seda, et vastu on võetud kodanike ühendusi käsitlev uus seadus, ning nõuab, et ametiasutused rakendaksid sätteid nn avalikes huvides tegutsevate organisatsioonide kohta, tagades võimalikult kiiresti rahastamiskavad;
  25. märgib rahuloluga, et ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA) toimib endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis hästi; õhutab valitsust ja komisjoni IPA haldusmenetlust lihtsustama, et muuta see kättesaadavamaks väiksematele ja tsentraliseerimata kodanikuorganisatsioonidele, ametiühingutele ja muudele toetusesaajatele;
  26. toonitab, et endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik on ratifitseerinud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kaheksa peamist töötajate õigusi käsitlevat konventsiooni; on mures asjaolu pärast, et töötajate õiguste ja ametiühingute valdkonnas on tehtud vaid tagasihoidlikke edusamme; kutsub ametivõime üles veelgi tugevdama töötajate ja ametiühinguõigusi ning julgustab sellega seoses valitsust kindlustama ka piisava haldusliku suutlikkuse tööõiguse nõuetekohaseks rakendamiseks ja jõustamiseks; juhib tähelepanu sotsiaalse dialoogi olulisele rollile ning julgustab valitsust käivitama kõikehõlmava sotsiaalse dialoogi asjaomaste partneritega ja olema selles osas ambitsioonikam;
  27. rõhutab, kui oluline on säilitada ja hoida kultuuripärandit, mis on Euroopa väärtuste ja põhimõtete alustala; märgib kahetsusega, et unarusse ja laokile on jäetud paljud kalmistud, freskode inskriptsioonid ja artefaktid, mis kuuluvad Bulgaaria kultuuripärandisse;
  28. tunneb heameelt riigi edusammude üle, mida on tehtud toimiva turumajanduse ning laialdase üksmeele suunas riigi majanduspoliitika põhiaspektide suhtes; avaldab valitsusele kiitust makromajanduse stabiilsuse hoidmise eest ülemaailmse finantskriisi negatiivsest mõjust hoolimata ning märgib, et majanduskasvu osas on tulevastel aastatel

head väljavaated;

Sotsiaal-majanduslik areng

29. väljendab muret püsiva ja väga suure töötuse pärast eriti noorte hulgas, mis on tavapärase kõnealuse piirkonna paljudes riikides; kutsub valitsust üles kiiresti rakendama tõhusamaid meetmeid riiklike investeeringute parandamiseks, mis oleksid suunatud tööhõivepoliitikasse ning tööjõule kvaliteetsete, stabiilsete ja inimväärsete töökohtade pakkumisele; kutsub komisjoni üles abistama ametivõime ühinemiseelse abi rahastamisvahendist suurema toetuse andmisega;
30. võtab teadmiseks äriõhkkonna paranemise viimastel aastatel läbiviidud majandusreformide tagajärjel ning rõhutab struktuurireformi jätkamise vajadust riigis; märgib samas, et välisinvesteeringud on niigi madalalt tasemelt täiendavalt vähenenud ja et olukord on ülemaailmse finantskriisi tõttu veelgi halvenenud; kutsub välismaiste otseinvesteeringute ligimeelitamise eest vastutavaid riigiasutusi üles tugevdama oma jõupingutusi meelitada ligi potentsiaalseid välisinvestoreid;
31. õnnitleb valitsust ELiga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu tulemusliku ja kiire rakendamise puhul; tunneb seega heameelt valitsuse hiljutise otsuse üle kaotada rohkem kui saja eri toote tollitariifid sammuna ELiga toimuva kaubavahetuse täieliku liberaliseerimise poole; loodab, et need muutused suurendavad kodumaiste tootjate konkurentsivõimet, ergutades sellega suuremat majanduskasvu; peab niisugust arengut oluliseks teetähiseks, mis näitab riigi püüdlusi tulla toime suurenenud konkurentsiga, millega ta seisab silmitsi ELi liikmeks saades;
32. rõhutab, et eelarvekulude puhul on vaja rakendada hea valitsemistava põhimõtet, parandades avaliku teabe vaba kättesaadavust, konsulteerides eelarvemenetluse käigus sidusrühmadega ning kehtestades aruandemehhanismi, eeldades seejuures rahakulutuste aruandekohustust; tuletab meelde, et läbipaistmatute eelarvekulude tagajärjeks on sotsiaalne tõrjutus ja konflikt, ning peab mõne riikliku kampaania puhul küsitavaks selle õiguspärasust;
33. tunneb heameelt hiljuti vastuvõetud energiaseaduse üle, mille sihiks on riigi energiaturu liberaliseerimine ja mis on kooskõlas vastavate ELi direktiividega;
34. rõhutab, kui tähtis on rajada tõhus ja usaldusväärne transpordisüsteem nii riigi piirides kui ka piirkondlikul tasandil (sh Sofia-Skopje-Tirana raudteeühendus); kordab sellega seoses oma üleskutset, et ametivõimud investeeriksid raudteevõrgu hooldusesse ja ajakohastamisse, kuna see on elujõuline alternatiiv maantee-süsteemile; peab kahetsusväärseks valitsuse otsust vähendada iga-aastaselt raudteeinfrastruktuuri programmi tehtavaid investeeringuid ning kutsub komisjoni üles andma ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames vajalikku tehnilist ja rahalist abi;
35. palub endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ja Bulgaaria ametivõimudel avada uuesti Staro Konjarevo ja Gabrene vaheline piiriülene jalakäijate ja jalgratturite tee, et parandada nn raudse eesriide trassi Strumica ja Petrici vahelist lõiku;
36. väljendab heameelt säästva arengu riikliku strateegia vastuvõtmise üle, kuid nõuab suuremat pingutust keskkonnaalaste seaduste rakendamiseks ja selleks piisava rahastamise tagamiseks; juhib eelkõige tähelepanu probleemidele sellistes valdkondades

nagu veekvaliteet, jäätmekäitlus ja looduskaitse; nõuab ELi standarditel põhinevat tihedamat koostööd piiriülestes keskkonnaküsimustes; nõuab sellega seoses veel kord piiril asuvate Ohridi, Prespa ja Dojrani järvede, samuti Vardari jõe vee kvaliteedi ja taseme tõhusat jälgimist; avaldab rahulolu Prespa järve euroala kolmikalgatuse üle, milles osalevad endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Kreeka ja Albaania; kutsub valitsust üles laiendama Ohridi reovee kogumissüsteemist saadud positiivset kogemust teistele piirkonna järvedele; tunneb ühtlasi heameelt Gevgelijas reovee töötusjaama ehitamisel saavutatud edusammude üle;

37. väljendab sügavat muret pinnasereostuse pärast Veleši linnas, mille Maailma Terviseorganisatsioon on kuulutanud ohtlikuks elukohaks; kutsub valitsust üles tegelema selle küsimusega ja võtma asjakohaseid meetmeid rahvatervise kaitseks selles piirkonnas; palub komisjonil kaaluda, kas ühinemiseelse abi rahastamisvahendit saaks kasutada sellel konkreetsel juhul;

Piirkondlikud küsimused

38. avaldab riigile tunnust jätkuva stabiliseeriva rolli eest piirkonnas; toonitades riigi osalust ELi tsiviil- ja sõjalistes missioonides, tuleb siiski valitsusele meelde kohustust järgida ÜVJP ühiseid seisukohti, eriti piiravate meetmete kohta, näiteks Zimbabwe puhul;
39. avaldab heameelt Serbia ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ametivõimude hiljutise otsuse üle kaotada rahvusvahelise passi vajalikkus kahe riigi vahel reisivate kodanike puhul eesmärgiga rajada oma ühisel piiril ühine piirikontroll;
40. peab väga kahetsusväärseks asjaolu, et nimevaidlus Kreekaga on endiselt takistuseks riigi ELiga ühinemise protsessis, ning tuleb meelde oma soovitus nõukogule alustada viivitamata ühinemisläbirääkimisi; toonitab heanaaberlike suhete ja naaberriikide jaoks tundlike teemade mõistmise tähtsust selles protsessis; kutsub asjaomaseid valitsusi üles vältima žeste, vastuolulisi tegevusi ja avaldusi, millel võivad olla negatiivsed tagajärjed ja mis võivad pingestada heanaaberlikke suhteid; võtab teadmiseks tihenened dialoogi kahe peaministri vahel ning julgustab neid näitama üles poliitilist tarkust ja kompromissivalmidust ning leidma kiiresti lahenduse, mis rahuldab mõlemat poolt;
41. tuleb meelde, et vastavalt 14. detsembri 2010. aasta üldasjade nõukogu järeldustele on oluline heanaaberlike suhete säilitamine, sealhulgas nimeküsimusele läbirääkimiste teel mõlemale poolele vastuvõetava lahenduse leidmine ÜRO egiidi all;
42. kutsub komisjoni ja nõukogu üles alustama niisuguse üldiselt kohaldatava vahekohtumehhanismi väljatöötamist, mille eesmärk on lahendada kahepoolseid probleeme laienemisprotsessis osalevate riikide vahel, liikmesriikide ja laienemisprotsessi osalisriikide vahel ning liikmesriikide vahel;
43. võtab murelikult teadmiseks ajalooliste argumentide kasutamise käimasolevas vaidluses, sealhulgas antiikajale apelleerimise fenomeni, mis võib teravdada pingeid naaberriikidega ja luua uusi sisemisi lahknevusi;
44. kutsub kõrget esindajat ning laienemise ja naabruspoliitika volinikku üles aitama kaasa kokkuleppele jõudmisele nimeküsimuses ning andma poliitilist nõu, respektides täielikult käimasolevat läbirääkimisprotsessi ning ÜRO põhikirja sätteid; on seisukohal, et võimalikult kiiresti vastastikku vastuvõetava lahenduse leidmine on proovikiviks

Lissaboni lepingu järgse ühise välispoliitika jaoks ja liidu võimekuse jaoks lahendada pikaajalisi rahvusvahelisi vaidlusküsimusi oma piiridel;

45. palub nõukogul ja komisjonil täita oma kohustusi kolmandate riikide ees ning premeerida liidu nõudmisi täitvate riikide edusamme ja reformipüüdlusi; märgib, et vastasel juhul võib nende riikide reformivalmidus väheneda;
46. on seisukohal, et *status quo* pikendamine nimeküsimuses ja muudes lahtistes küsimustes naaberriikidega võib ohustada mitte üksnes riigi ja piirkonna stabiilsust, vaid ka laienemispoliitika usaldusväärsust, ning kutsub seepärast kõiki asjaosalisi üles näitama üles head tahet, solidaarsust ja vastutustunnet lahendamata küsimuste lahendamisel; kutsub sellega seoses riigi ametivõime üles edendama ajaloo ja hariduse valdkonnas ühiste eksperdikomiteede moodustamise algatust Bulgaaria ja Kreekaga;

o
o o

47. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi valitsusele ja parlamendile.